

גַּלְילִי (בּוֹיוֹקְנֶסְקִי) מַרְדָּכַי (מוֹטָקָה)

172366

בּן רָחֵל וְיְהוֹדָה

נִולְדָ בּ - 19.4.1922

הַתְּגִיִּיס לְצַהֲלָבּ - 1948

שָׁרֵת בְּגָדוֹד "בָּרָק" (12)

נִפְלָבּ - 6.5.1948

בְּקָרְבָּן בְּעֵרֶב אֶ-זְבִּיחָה.

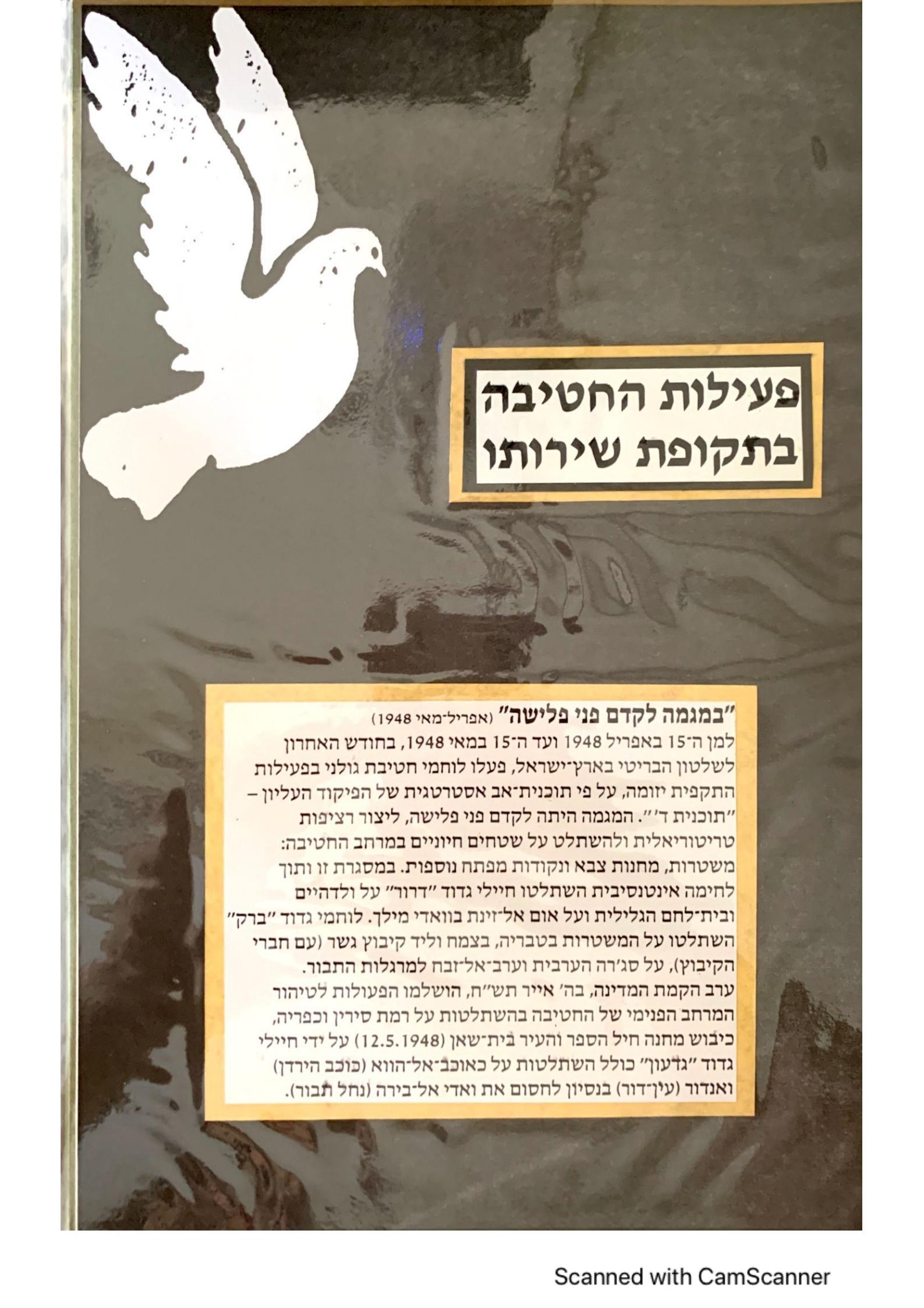

גילי (בינוינסקי) מרדי,

בן רחל ויהושע, נולד ביום כ"א בנימין תרפ"ב (19.4.1922) בעיר קישינוב, רומניה ועלה לארץ במשלחת "עלית-הנוער" בשנת 1938 והתחנך בחברת-נווער בכפר-הילדים מאיר שפיה. עם עוד חבריהם מכבוצתו הצטרף לארגון הטרנסילבני באפיקים וייחד איתם היה ממייסדי קיבוץ מעגן בחצר כנרת. מרדי היה עובד-אדמה טוב ומוכשר ובקי בכל ענפי המשק החקלאי, אהוב על חבריו ומאושר בחיק משפחתו שהקים לו בארץ. עם עליתו ארצה, בעיצומם של מאורעות 1936-1939, הצטרף להגנה".

בראשית מלחמת-העצמאות התגייס לחטיבת "גולני", ליחידה שהרכבה מחברי המשקם. השתתף עם מחלקתו בקרבות הראשוניים בעמק הירדן. חבריו זוכרים אותו מיימי גשר המופצצת, מורייד תחמושת ממכוונית בווערת בשואה אז למכתה. ב-6.5.1948 פשط כוח "גולני" על הכפר ערבי א-זבח ליד בית קשת, השתלט עליו ופוצץ חלק מבתיו. התארגנות הכוח לנסיגת השתתפה ותזק כדין כרך פתחו העربים בהתקפת-נגד. בנסיגה הקשה נפלו רבים מלוחמי הכוח. מרדי נפל ביום כ"ז בנימין תש"ח (6.5.1948) בעת הנסיגת. הוא גר אחריו חבר פצוע ותזק כדין נפל גם הוא. מרדי הגיע למנוחת-עלומים בבית-הקרים בקיבוץ בית קשת. השאיר אחריו אישת, לאה, בת ובן. הבן נולד אחרי מותו ונקרא על שמו.

פועלות החטיבה בתקופת שירותו

"במגמה לקדם פני פלישה" (אפריל-מאי 1948)

למן ה-15 באפריל 1948 ועד ה-15 במאי 1948, בחודש האחרון של שלטון הבריטי בארץ-ישראל, פעלו לוחמי חטיבת גולני בפעולות התקפית יזומה, על פי תוכנית-אב אסטרטגית של הפיקוד העליון -

"תוכנית ד"". המגמה הייתה לקדם פנוי פלישה, ליצור רציפות

טריטוריאלית ולהשתלט על שטחים חיוניים למרחב החטיבה:

משטרות, מחנות צבא ונקודות מפתח נוספות. במסגרת זו ותוך

לחימה אינטנסיבית השתלטו חיליל גדור ("דדור") על ולדהיים

ובית-לחם בגלילית ועל אום אל-זינית בוואדי מילך. לוחמי גדור ("ברק")

השתלטו על המשטרות בטבריה, בצתם וolid קיבוץ גשר (עם חברי

הקיבוץ), על סג'ירה הערבית וערבי-אל-זיבח למרגלות הtabور.

ערב הקמת המדינה, בה' אירא תש"ח, הושלמו הפעולות לטיהור

המרחוב הפנימי של החטיבה בהשתלטות על רמת סירין וכפריה,

כיבוש מחנה חיל הספר והעיר בית-שאן (12.5.1948) על ידי חיליל

גדור ("גָּדוֹר") כולל השתלטות על כוכב-אל-הווא (כוכב הירדן).

ואנדור ("עינ-דור") בנסיון לחסום את ואדי אל-בירה (נחל תבור).

הקרב בו נפל מרדכי

בתוך החיבור

באחד הימים עבר הלחש שעילינו להיות מוכנים. — הלילה יוצאים! — לאן? — הרשות עצמאית קלה בקרב המלוכה. סידורים שונים, נקי הנשקי, הכנת החגור. ובהתבל פקודת המבצע, גודע לנו כי המטרה היא ערבי-זיבח. נקבעה שעת-היציאה. עם שחר עליינו לעלות על קומרים ויה. ניתנו הוראות אחראנות. מן הצד — התקלות של אנשי המשק, ובכל חברים וידים — חרזה הנה יוצאים, — וכי יודע עם מי באלה ניפגש מחר? והויצוים אף הם הוגם בילדיהם, בחברה, בבית ובירדיים. ניתנה פקודה. כולם גדmo. אוירה של כובדראש. לא שנו אליו קרב, אך הלב מלא אומץ והכרה וידיעת המטרה. יכול ברכתחים יצאו לדרך. אחרי ינאל ירדו ממכוניות ונשארכו כוח קטן, לבדוק בלילה האפל, הצופן בחבו סודות וסכנות.

אחרי ריכוז הכוח המלא, המיועד לפעולה זו, המשכנו בשדות, בין קמה גבוהה, בסביבה בה שוטטו ראשוני "השומר". ההרהורים נשאים אותן, הרשות רוחק, כאילו בקצת חוט ארוך, את הנשור מריאשו העליה ועד עתה, דרך עקובה דם וויה. אך הנה נתקלה רגלי, והתקלה מחוירת למסול. אתה מתעוררת, וממולך החבור מודרך באפלת הלילה אצל ענק. מבטנו תר אחרי אחת הגבעות לרגלי התבור. שם עליינו להתמודד. הולכים דרכיהם והיררים. חזן מן המשדרים, המעבירים פקודות, אין איש מוציא הגה. אנו עוברים על פני שבילים ושדות, בקעות וגביעות, סלעים ומישור. נעצרים בכל רוח. ממשיכים הלאה. מתקרבים אל המטרה.

על מחלקו הוטל לפרוץ לתוך הכפר. והנה נכנים אנו לוادي הארור שעליינו נפלו חברי בית-יקשת. זכרונות הקרב הראשון עולים על לב. הכוח חולק לפי תפקידיו. הגענו אל המטרה, תפנסנו את המשלט האחרון. אנו מספיקים לקלות את ההוראות האחראנות והנה האות לעלות על הכפר.

מטר של יריות. ההצלה האירה לנו פנים. אנשי הכפר הופתעו כליכך, שלא הספיקו לעורוך הגנה של ממש. כבשו את הכפר. העברנו את הסיום מעל בית-יקשת והסבירה. בתוך הכפר מתגוללות לנו יינינו גוויות ורותות של ערבים, אשר נפלו על כל זינם, בנסותם לעמדן על נפשם, ובורחים שפנו עורף. אנקת הגוטים והפצעיים הייתה קשה מנשוא. סר��נו את הכפר, מצאנו את הבגדים ותרמילי הצד של סיידי בית-יקשת.

וְאָמַן הַאֲנִיכָה

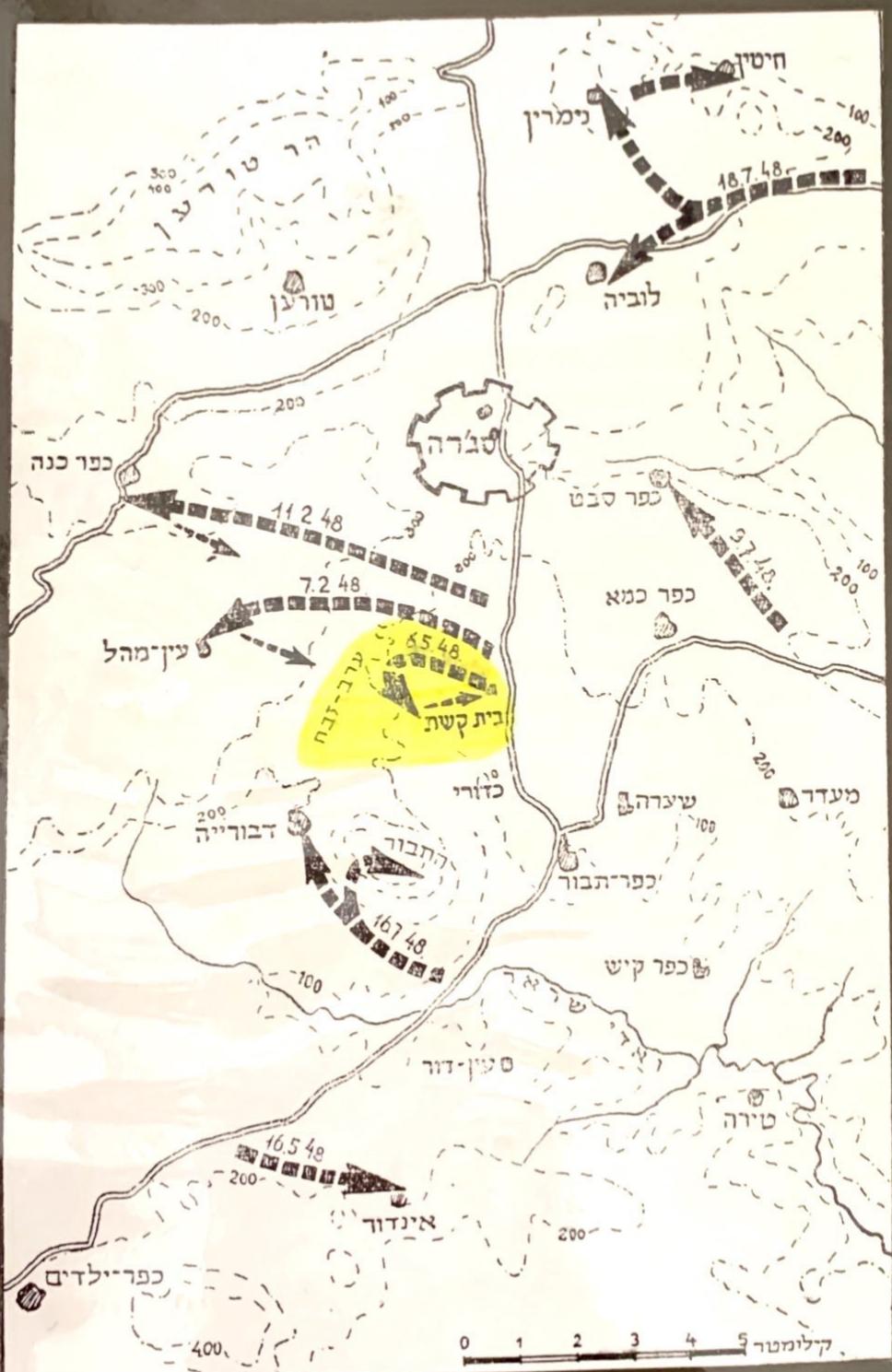
- 6.5. — יהדות "ברק" חקרו וכבשו את סגירה הערבית, הטרכו את לוביה והדרשו את התקפות-הנגד הערביות שבאו מכיוון טורון. בה בשעה נערכה פשיטה רבתה בגזרת ערבי-זיבח שנסתימה באבדות מרבות לכוחותינו.
- כנופה גROLAH של מקומיים מזווינים כבשה את בית-ראס ותקפה באש את משמר-העמק. יהדות של "דורור" תפסו את "הר-הנשף" ומשלט בקרבת בית-ראס והגיטו את האויב בחורה אל בסיסיו.
- רמות-נפטלי הורעשה בשעות הבוקר.
- יהודה מגודע "דורור" ערכה התקפת-הטודה על גבן.

אימונים בתש"ח

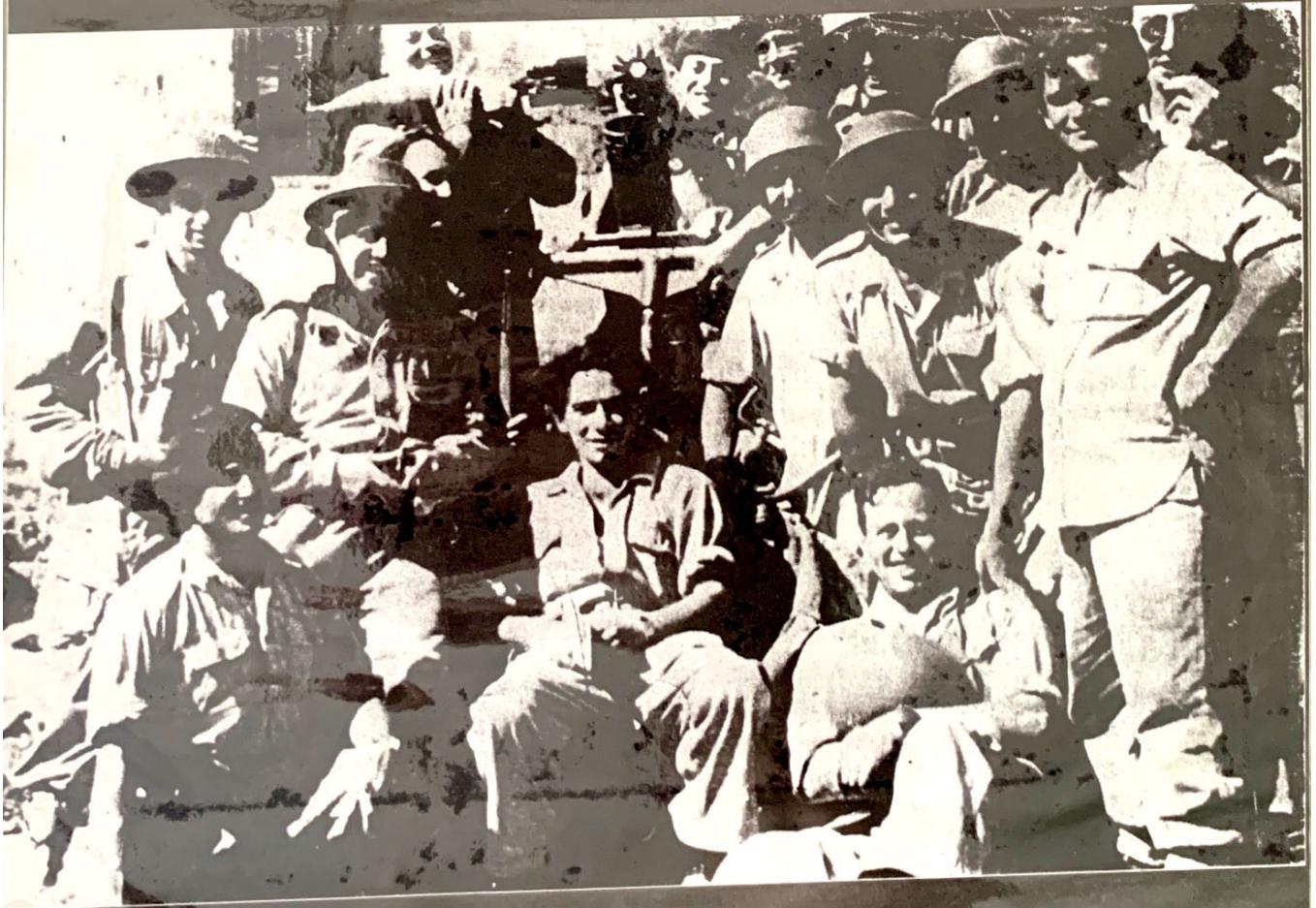
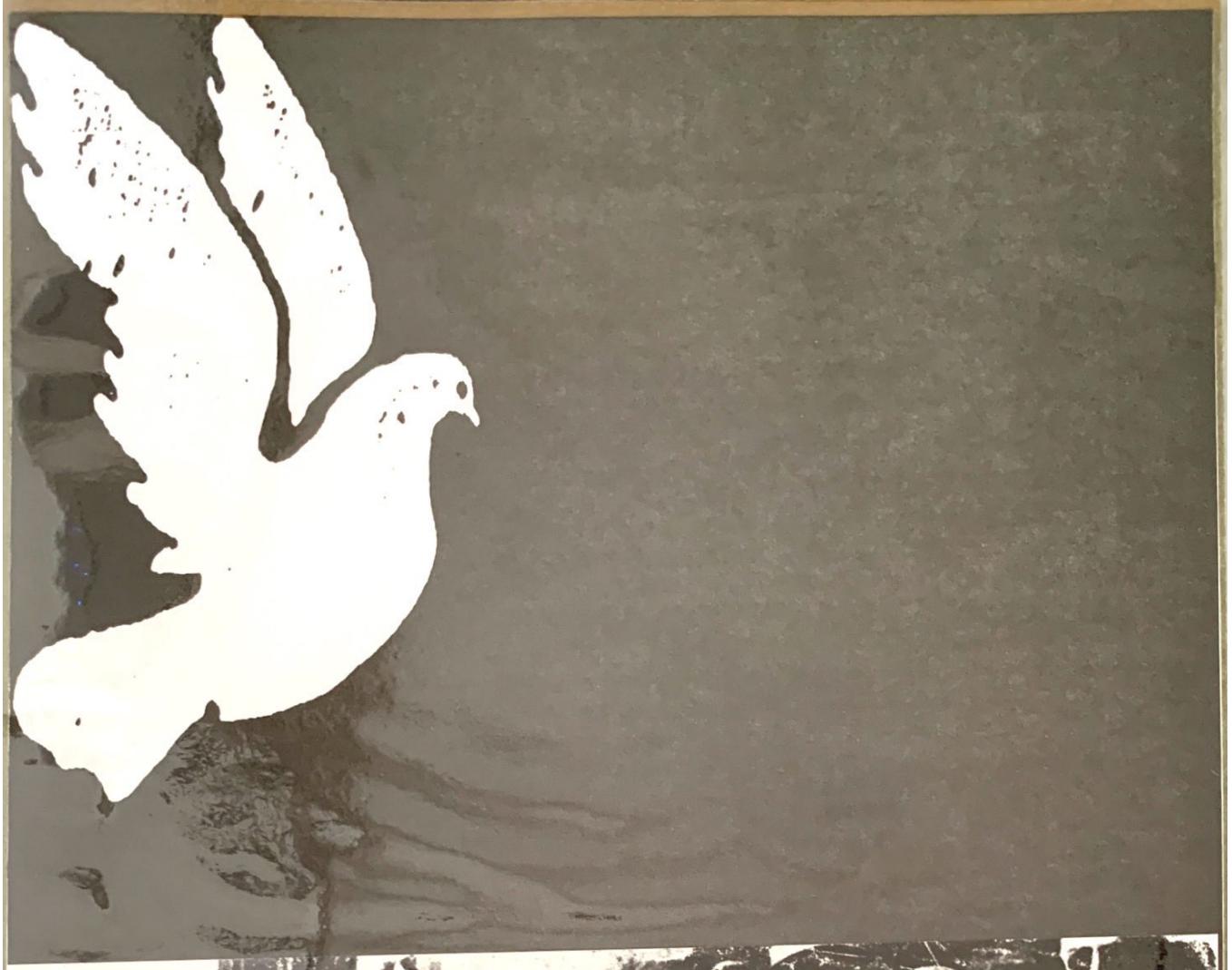

מפת הקרב

לוחמים בתש"ח

עיר הולדתו של מרדכי ז"ל

קישינב היא בירת רפובליקת מולדובה והעיר הגדולה ביותר בה. בעבר הייתה עיר בחבל בסרביה שסופח לאימפריה הרוסית ב-1812.

בקישינב גופא חיים כיום 650,000 תושבים, 70% מאוכלוסייה זו הם רומנים ו-13% רוסים. העיר שוכנת על גדות נחל בק (Bîc) בקישינב מתרכזת עיקר התעשייה ברפובליקת מולדובה, הכוללת: **צ'יוז אלקטרוני, חומרי בניין, טקסטיל, מכונות, משקאות אלכוהוליים ועוד.**

מרדי היר ממייסדי קיבוץ מעגן

מעגן הוא קיבוץ באזורי הצפון דרומיות לכנרת השיך למועצה אזורית עמק הירדן.

בנסיבות שביתת הנשק עם סוריה נכלל השטח בו שוכן קיבוץ מעגן באזורי המפורז. לפי הפרשנות הסורית, שטח מפורז הוא שטח הפקר ואילו לפי הפרשנות הישראלית זהו שטח ריבוני ישראלי שאסור להחזיק בו צבא. הבדלי פרשנות אלה ורצוננה של ישראל לבטא את ריבונותה בשטח היו אחד הגורמים העיקריים להקמת מעגן (כמו גם יישובים אחרים שהוקמו בשטח המפורז).

הקיבוץ הוקם בשנת 1949 על ידי עולים מטרנסילבניה שחילקו עלו עוד לפני מלחמת העולם השנייה. בין חברי הגרעין המקוריים היה פרץ גולדשטיין, מצנחני היישוב לאירופה הכבושה במלחמת העולם השנייה.

תנועת נוער השתתף מרדכי ז"ל

עלית הנוער הייתה תנועה ציונית שהוקמה בגרמניה, במטרה להעלות צעירים יהודים לארץ ישראל, ולהכשיר אותם לעובדה חקלאית. בשנת 1932 בגרמניה, פוטרו 12 נערים יהודים מעובודתם בשל היותם יהודים. הנערים פנו אל רחה פריאר שתסייע להם במצבה עובודה. בעקבות פניה זו, והקשיים המצטברים של נוער יהודי גרמניה כתוצאה מהאנטישמיות העולה וגואה, העלתה רחה פריאר את ההצעה לנוער היהודי מגרמניה לארץ ישראל ולישבם במשקים, שם הם ימשיכו את לימודיהם, יעבדו את האדמה ויסייעו בגאולת הארץ.

מרדי הציג להגנה

ארגון ההגנה היה הארגון הצבאי הגדול והמרכזי של היישוב היהודי בארץ ישראל בתקופת המנדט הבריטי, והיווה למעשה את התשתית להקמת צה"ל עם הקמת המדינה. "ההגנה" הוקמה ביוני 1920 על ידי מפלגת אחדות העבודה, כחלק משינוי התפיסה הביטחונית של ראשי מוסדות היישוב. עד אותה תקופה, התפיסה הביטחונית של היישוב בארץ ישראל דגלה בהגנה על יישובים בודדים; אך בעקבות מאורעות תל-חי השנתנה תפיסה זו, והיה צורך להקים ארגון שיכל להגן על כל הארץ.

